

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Třinec, Kaštanová 412, okres Frýdek-Místek

Kaštanová 412, 739 61 Třinec

Identifikátor školy: 600 134 288

Termín konání orientační inspekce: 23. – 26. října 2001

Čj.	142 289/01-005134
Signatura	on2cv107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Třinec, Kaštanová 412, okres Frýdek-Místek, je plně organizovanou školou s devíti ročníky a byla aktuálně zařazena do sítě škol, předškolních a školních zařízení Rozhodnutím Školského úřadu Frýdek-Místek čj.: šk 152/2000-Rud ze dne 10. května 2000. Škola má právní subjektivitu, která je doložená zřizovací listinou ze dne 17. dubna 2001, která byla schválena na 13. zasedání zastupitelstva města Třinec. Je příspěvkovou organizací.

Ve školním roce 2001/2002 navštěvuje školu 357 žáků, kteří jsou rozděleni do 18 tříd. Součástí školy je školní družina se dvěma odděleními a školní jídelna.

Ve škole je vyučováno podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR dne 30. dubna 1996 pod čj.: 16 847/96-2, včetně Úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj.: 25 018/98-2, podle učebních plánů základní školy pro třídy s rozšířeným vyučováním výtvarné výchovy (čj.: 21 970/96-22) a pro třídy s rozšířeným vyučováním hudební výchovy (čj.: 21 969/96-22).

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Matematika (druhý stupeň základní školy)

Týdenní časové dotace hodin odpovídají učebnímu plánu, členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Tematické plány učiva uvádějí časové rozvržení kapitol, vymezují učivo základní a rozšiřující. Učitelé každoročně nad rámec výuky připravují žáky k přijímacím zkouškám na střední školy a k účasti na matematických soutěžích. Bezprostřední příprava hospitovaných hodin byla po stránce organizační i materiální dobře zajištěna.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují všichni tři vyučující, kteří na druhém stupni matematiku učí, dva z nich mají tento předmět rovněž ve své aprobaci. Výuka probíhala v běžných třídách, jejichž pracovní a estetické prostředí nebylo vždy příliš motivující. V některých hodinách byl podceněn význam systematického a přehledného zápisu na tabuli (mokré tabule, nedbalé zápisy a náčrtů), což se pochopitelně odráželo i v úpravě žákovských sešitů. V jedné hodině, kde bylo probíráno geometrické učivo byla velmi dobrá úroveň zápisů, náčrtů a konstrukcí jak na tabuli tak i žákovských sešitech. Žáci pracovali převážně s cvičeními v učebnici, byl využit i drátěný model tělesa a pracovní listy. Tempo výuky bylo přiměřené, výklad nového učiva a vysvětlování problémů byly pro danou věkovou kategorii srozumitelné. V některých hodinách byla diferencována náročnost samostatné práce.

Formy výuky a použité metodické postupy odpovídaly obtížnosti probíraného učiva i žákovským možnostem. Převaha frontálního procvičování (jeden žák u tabule) v devátém ročníku byla na úkor efektivity hodiny. Ve speciální třídě, kam je zařazeno 12 žáků se specifickými poruchami učení, odpovídaly zvolené metody a formy práce plně potřebám těchto dětí - lapidární výklad, individuální tempo samostatné práce, zobecnění bylo vyvozováno na základě empirických poznatků, žáci byli soustavně aktivizováni a kontrolováni.

Motivace se projevovala především v povzbuzování a kladném slovním hodnocení, poukazy na praktické využití poznatků byly spíše výjimečné. Hodiny probíhaly ve vstřícné atmosféře, byl vytvořen prostor pro dotazy, učitelé připouštěli alternativní postupy řešení. Ve všech hodinách byla využita velmi cenná metoda učení chybou. Výuka byla vedena odborně i věcně správně, žáci byli vedeni k používání správné terminologie.

Kvalita výuky matematiky na druhém stupni byla celkově posouzena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky

Žáci 4. ročníku si mohou vybrat výuku německého nebo anglického jazyka. Preference anglického jazyka je rok od roku výraznější. Týdenní časové dotace odpovídají učebním plánům vzdělávacího programu Základní škola. Žáci 4. - 6. ročníku mohou navíc navštěvovat kroužky anglické konverzace. Ve škole je ustavena společná předmětová komise cizích jazyků, která zabezpečuje především organizační problematiku - vybavení kabinetů, jazykových učeben, výběr učebnic, kontrolu plnění tematických plánů, příprava soutěží a veřejných vystoupení. Operativní problémy řeší vyučující hlavně neformálními rozhovory o přestávkách. Tematické plány učiva vycházejí z uspořádání používaných učebnic, plnění osnov vzdělávacího programu z nich není zřejmé.

Cizím jazykům vyučuje ve škole celkem osm vyučujících (tři anglický jazyk a pět německý jazyk). Sedm z nich splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, nikdo z nich nemá anglický nebo německý jazyk ve své aprobaci. Většina učitelů cizích jazyků si rozšiřuje své jazykové znalosti návštěvami jazykových kurzů a dalšími formami samostudia.

Výuka cizích jazyků na prvním stupni probíhá v kmenových učebnách, na druhém stupni převážně ve dvou odborných učebnách. Učebna angličtiny stejně jako třídy prvního stupně navozují svou výzdobou motivující pracovní prostředí. Učitelé mají k dispozici základní vybavení reprodukční technikou (magnetofony, nahrávky k učebnicím), dále výukové počítačové programy, časopisy, mapy, nástěnné gramatické přehledy. Většinu materiálů k tematickým okruhům si vyrábějí sami nebo využívají žákovských projektů. pro výuku jsou využívány ucelené učebnicové řady, pracovní sešity a kopírované pracovní listy.

Struktura a organizace hospitovaných hodin byla promyšlená a připravená, stanovené výukové cíle i organizační pokyny odpovídaly věku žáků. V hodinách německého jazyka na druhém stupni převažovala frontální výuka - hlavním cílem těchto hodin bylo opakování slovní zásoby, procvičování gramatických jevů a překladová cvičení. V nižších ročnících v německém jazyce a ve všech hodinách angličtiny bylo aplikováno moderní pojetí jazykového vyučování s převahou využívání dialogových situací, nácvikem globálního chápání cizojazyčného textu, memorováním rámcových vět a ustálených rčení. Často se uplatnily rovněž názorné materiály - obrázky ke slovní zásobě, znázornění či zápis klíčových slov na tabuli, žákovské projekty a zvukové nahrávky.

Úvodní motivační rozhovor začínal většinou cizojazyčným přivítáním, následovalo seznámení s cílem hodiny a krátká konverzace s každodenní tematikou. Motivační roli sehrávala i dramatizace dialogů, skupinové soutěže, říkadla a písničky. Slovní hodnocení se zdůvodněnou kritikou mělo charakter pozitivního posilování, výjimečně byly znalosti klasifikovány.

Úroveň interakce a komunikace byla v jednotlivých třídách a jazycích rozdílná. Zatím co v hodinách angličtiny probíhala komunikace téměř výhradně v cizím jazyce, v hodinách němčiny byly německy uváděny pouze základní pokyny, výklad nového učiva a vysvětlující poznámky byly podávány v mateřštině. Rovněž oprava a nácvik správné výslovnosti byly v němčině většinou opomíjeny.

Celkově je úroveň výuky cizích jazyků hodnocena jako průměrná.

Přírodovědné předměty (přírodověda, přírodopis, fyzika a zeměpis)

Výuka ve sledovaných hodinách probíhala v souladu s učebními plány a učebními osnovami. Tematické plány jsou řádně zpracovány, včetně laboratorních prací, nedochází k obsahové duplicitě. Příprava na výuku byla velmi dobrá. Žáci mají možnost navštěvovat přírodovědný kroužek.

Přírodovědné předměty vyučuje i pedagog, který nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilostí, chybí také pedagog s aprobací zeměpis. Pro výuku fyziky a chemie je k dispozici odborná učebna, která není ideálně řešena - uspořádání technických instalací na žakovských stolech znemožňuje zvláště mladším žákům potřebný výhled k demonstračnímu stolu a zabraňuje vyučujícím přesnou kontrolu žakovských činností. Učebnu lze odvětrat větráky, které jsou umístěny v zadní části místnosti. Na učebnu navazuje kabinet fyziky a kabinet chemie. Ostatní přírodovědné předměty se v převážné míře vyučují v kmenových třídách. Obecně lze konstatovat, že škola není dobře vybavena učebními pomůckami pro výuku přírodovědných předmětů. Chybí zde „klasické“ pomůcky z osmdesátých let, pro praktickou výuku chybí dostatek měřicích přístrojů, mikroskopů, map apod.

Cíle hodiny byly sděleny. Během výuky byly účelně využity učebnice, učební texty a učební pomůcky (obrázky, přírodniny, nástěnné mapy, informace s Internetu atd.). V hodinách fyziky bylo učivo potřebným způsobem aplikováno na praktické situace. Experimenty byly ve většině hodin prováděny. V hodinách zeměpisu nebyla vždy důsledně používána odborná terminologie. Reakce žáků během teoretické výuky byly v průměru přiměřeně pozitivní a věcně správné. To ukazuje, že interpretace učiva je dlouhodobě prováděna v souladu s didaktickým principem vědeckosti.

Formy výuky a použité metodické postupy odpovídaly žakovským možnostem. Ve sledovaných hodinách převažoval frontální výklad učiva, který byl do jisté míry způsoben vybavením jednotlivých předmětů, tak i nedostatečnou zkušeností začínajících učitelů. Jako vstupní motivační metoda bylo nejčastěji používáno společné opakování předešlého učiva, vyhodnocení písemných prací, případně individuální ústní zkoušení s cílem vytváření zpětné vazby. Hodnocení bylo veřejné a zdůvodněné. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti a vyučující ověřovali jejich pochopení. V závěru hodin bylo prováděno shrnutí učiva a hodnocení výkonů žáků. Žáci se specifickými poruchami učení byli zohledňováni.

Již na samotných začátcích hodin bylo jasně patrné, že pravidla komunikace jsou dohodnuta a všem aktérům vyučovacího procesu známa. Hodiny probíhaly ve vstřícné atmosféře, žáci měli prostor pro vyjádření vlastního názoru. Projevy nekázně nebyly zaznamenány. Pozitivní vztah k výuce se výrazněji projevoval u žáků prvního stupně.

Kvalita výuky přírodovědných předmětů je celkově hodnocena stupněm velmi dobrý.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Oblast plánování a příprava na výuku je hodnocena jako vynikající až velmi dobrá, podmínky výuky jsou hodnoceny vzhledem k vyjmenovaným nedostatkům (učební pomůcky, mapy, fyzikální přístroje, odborná učebna) jako průměrné až pouze vyhovující. Organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, oblast motivace a hodnocení, jakož i interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Vzhledem k popsaným jevům je kvalita vzdělání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Škola má vytvořen roční plán školy, který je rozpracován do tří hlavních oblastí: personální práce, oblast pedagogická (znalosti a dovednosti žáků, další vzdělávání pedagogů, kontrolní a hospitační činnost, soutěže atd.) a přehled jednotlivých termínovaných úkolů, které jsou plánovány pro celý školní rok. Dlouhodobá koncepce rozvoje školy je totožná s výraznou profilací na výtvarnou a hudební výchovu, která je i prioritní v rámci vybavování školy učebními pomůckami a potřebným zázemím. Další prioritou vedení je snaha o zlepšení nevyhovujícího stavu jednotlivých budov (ujíždění podloží a sedání základů jednotlivých pavilonů).

Vedení školy má mimo ročního plánu vypracované ještě tyto další plány: výchovného poradce, protidrogové prevence (projekt „Kouření a já“), školní družiny. Pro integrované žáky jsou vypracovány individuální studijní plány. Reeducaci provádí proškolené vyučující. Je zřízena jedna speciální třída pro žáky s poruchami učení.

Žákům jsou nabízeny tyto volitelné předměty a kroužky: přípravný pěvecký sbor, sborový zpěv – pěvecký sbor CARO, komorní pěvecký sbor – Bel Canto, výtvarná výchova, keramika I-III, grafický kroužek, ruční práce, stolní tenis, volejbal, florball, aerobik, basketbal, rytmicko-pohybový kroužek, konverzace v anglickém jazyce, počítačový klub, náboženství a další. Pravidelně je zajišťován plavecký a lyžařský výcvik.

Pro svou další práci využívá ředitel školy podněty a připomínky od spolupracovníků, orgánů státní správy a samosprávy, rodičů i dalších partnerů.

Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Organizační schéma školy je přehledně a jasně sestaveno, jsou vymezeny kompetence pro dva zástupce ředitele školy, pro další vedoucí pracovníky i pro jednotlivé zaměstnance. Chod školy se řídí vnitřním řádem, rozvrhem hodin a jednotlivými směrniciemi či provozními řády.

Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou pravidelně informováni na pedagogických radách či na provozních poradách, kde se konkretizují jednotlivé úkoly. Vyučující mají volný přístup k informacím, které jsou umístěny ve sborovně (plány, přehledy, směrnice, informace od referátu školství při OkÚ Frýdek-Místek, atd.) a v omezené míře i k Internetu.

Rodiče a zákonní zástupci získávají potřebné informace o prospěchu a chování především prostřednictvím žákovských knížek a na třídních schůzkách nebo po domluvě kdykoliv. Škola informuje rodiče, ale i širokou veřejnost o svých výrazných úspěších v oblasti své profilace také prostřednictvím místního, okresního či republikového tisku (výtvarné soutěže, výstavy a vernisáže – Barevný svět, Sedm divů Slezska, Na vlastních nohou atd. – hudební soutěže, vystoupení a přehlídky – Strážnice, Schola Cantata, celostátní přehlídka dětských zpěváčků Velké Losiny, Loutnička atd.). Tradičně již organizuje soustředění pěveckého sboru, výtvarné dílny či školní letní tábory. Škola je vyhlášovatelem a organizátorem mezinárodní výtvarné soutěže „Barevný svět“ a zajišťuje veškerou činnost spojenou s touto akcí, včetně tisku kalendáře s oceněnými pracemi. V rámci projektu Comenius spolupracuje s družebními školami ve Španělsku, Polsku a Itálii. Škola je členem Asociace školních sportovních klubů a zúčastňuje se řady soutěží a závodů.

Výroční zpráva o činnosti školy poskytuje veškeré informace předepsané zákonem a rekapituluje dění ve škole za uplynulé období. Její obsah je bohatý na informace a může škole sloužit jako zdroj sebehodnocení.

Rozhodnutí ředitele školy jsou jednoznačná, konkrétní a po obsahové i formální stránce ve většině případů bez závad.

Oblast organizování je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy uplatňuje převážně demokratický styl řízení s participací spolupracovníků, který navazuje na plánování i kontrolní činnost. Vzhledem ke komplikovanému provozu (dvě pracoviště, soustředění pěveckých sborů, časté soutěže, přehlídky či výstavy) je nutná určitá míra samostatnosti jednotlivých vedoucích pracovníků.

Při kontrole personální dokumentace bylo zjištěno, že v letošním školním roce osm vyučujících nespĺňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené pro pedagogické pracovníky.

Pro konkrétní pomoc učitelům-začátečnickům a nekvalifikovaným učitelům jsou vypracovány plány a určení uvádějící učitelé. Při současném personálním obsazení však tuto pomoc není možné v praxi dost dobře realizovat (např. začínající učitelé nemají možnost konzultací, protože pro některé předměty není k dispozici starší zkušenější vyučující).

Ředitel školy má vytvořena kritéria pro osobní hodnocení, pro zvláštní příplatky za práci třídního učitele a mimořádné odměny zaměstnanců, které jsou udělovány většinou za dobrou prezentaci školy na veřejnosti a za splnění konkrétních úkolů. Tato kritéria jsou všem pracovníkům známa.

Oblast vedení a motivování je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Systém kontrolní činnosti vychází z plánu kontrolní a hospitační činnosti. Průběžně jsou prováděny kontroly pedagogické dokumentace třídního učitele.

Vedení školy provádí hospitační spíše u problémových tříd či vyučujících a chybí propracovaný systém s následnou zpětnou vazbou. O výsledcích jsou pedagogové vždy informováni, plnění přijatých opatření jsou dále sledována.

Plnění učebních osnov a učebních plánů je kontrolováno v rámci činnosti předmětových komisí. Škola se nezapojila do testování žáků pomocí standardizovaných testů (SCIO, Kalibro atd.).

Systém kontroly provozu školy je funkční a podílí se na něm jednotliví zaměstnanci, kteří mají příslušné úkoly stanoveny v náplních práce. Výsledky kontrol jsou projednávány s pracovníky, pro přijetí účinných opatření jsou prováděny nezbytné analýzy.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má stanovená jasná pravidla fungování se zabezpečením dostatečných zpětných vazeb. U sledovaných předmětů jsou podmínky vzdělávání (nedostatek učebních pomůcek, modelů a vybavenost odborných učeben) hodnoceny jako průměrné. Podmínky pro profilové předměty jsou hodnoceny jako vynikající (odborné učebny, keramická dílna atd.). Celkově jsou podmínky vzdělávání základní školy hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výpočetní a informační technika

Výuka specializovaných předmětů probíhá v počítačové učebně vybavené čtrnácti pracovními stanicemi spojenými v lokální síti, která je připojena k Internetu pomocí pevné linky. Součástí programového vybavení jsou výukové programy a hry, které jsou využívány hlavně vyučujícími cizích jazyků a v rámci pravidelné činnosti počítačového klubu.

Odborné učebny hudební a výtvarné výchovy

Výuka těchto předmětů probíhá v převážné míře v odborných učebnách (dvě učebny hudební výchovy, jedna učebna výtvarné výchovy a keramická dílna), které jsou nadstandardně vybaveny atypickým nábytkem, audiovizuální technikou a hudebními nástroji. Škola má dvě keramické pece a hrnčířský kruh. Vydává vlastní diskografie (sbor CARO, Sedm divů Slezska atd.).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční podkladová dokumentace
- Zřizovací listina Základní školy Třinec ze dne 17.dubna 2001
- Schválené učební plány a učební osnovy
- Povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Plán práce školy na školní rok 2001/2002
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Plán výchovného poradce
- Plán protidrogové prevence
- Tematické plány vyučujících

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Prezentace školy na veřejnosti a v zahraničí
- Dlouhodobá úspěšná činnost v hudebních, výtvarných, sportovních a dalších soutěžích
- Pestrá nabídka volitelných předmětů a kroužků
- Nadstandardní vybavenost odborných učeben pro hudební a výtvarnou výchovu
- Snaha o zlepšení stávajícího stavu budov

Negativa:

- Technický stav budov
- Materiální podmínky výuky přírodovědných předmětů (odborné učebny a pomůcky)
- Nedostatečná metodická pomoc začínajícím učitelům

Kvalita vzdělání ve sledovaných předmětech i podmínky vzdělávání základní školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:**Titul, jméno a příjmení****Podpis**

Vedoucí týmu

Karel Richter

.....

Členové týmu

Mgr. Marie Židková

.....

Ve Frýdku-Místku dne 14. listopadu 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ...14. listopadu 2001 .....

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Aleš Adamík

.....

podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2002-01-02	142 003/02-11083
Městský úřad Třinec, Jablunková 160, 739 01 Třinec	2002-01-02	142 004/02-11083
Rada školy	Není zřízena.	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.